

Restriktionerne paa Boligvæsenets Omraade, saa længe har vi manglet Boliger, medens der i hin lange Tid, da vi ikke havde saadanne Restriktioner, var Boliger nok, og der var Boliger at faa til billige Priser. Jeg synes, at den ærede Ordfører for Socialdemokratiet egentlig burde kunne nøjes med dette ret gode Bevis.

Saa sagde den ærede Ordfører for Socialdemokratiet, at jeg havde ført demagogisk Tale. Det har ingenlunde været min Mening at ville gaa det ærede Medlem i Bedene i den Henseende. Jeg indrømmer, at der er et andet Parti, som har Forret paa at føre slig Tale, og jeg har altid holdt mig udenfor de Bede, udenfor den Næring — den politiske Næring, maa jeg naturligvis sige. Men naar jeg skulde ind paa, hvem Tilflytningsbestemmelserne ramte, har jeg været nødt til at undersøge, om det var de mere velhavende eller de fattige, disse Bestemmelser gik ud over, og jeg er kommet til det Resultat, at de vendte Brodden mod Fattigfolk. Den ærede Ordfører for Socialdemokratiet var saa elskværdig at give mig Tilslutning i den Henseende, idet han sagde: Vi nægter selvfølgelig ikke Tilladelse til Indflytning, naar det drejer sig om større Lejligheder, det vil sige saadanne, som kun de mere velhavende Befolkningsklasser kan betale for. Jeg maa give det ærede Medlem Ret i, at saaledes er Forholdet ogsaa i Provinsen. Jeg har ikke oplevet, at en Sagfører, en Læge, en Tandlæge eller en Forretningsmand, som vilde have Lejlighed og Lokaler i en By, har faaet nægtet Indflytningstilladelse, saafremt der var Lejligheder, der passede for dem. Derfor mener jeg, jeg har Ret til at sige, at hvis man kunde lave en Statistik over de Tilfælde, hvor man har givet Tilladelsen, og de Tilfælde, hvor man har nægtet den, vilde det af denne Statistik fremgaa, at Tilflytningsbestemmelserne har virket meget udemokratisk. Jeg udtalte, at jeg troede ikke, det var, fordi Kommunalbestyrelserne i og for sig ønskede at sætte Foden paa Nakken af Fattigfolk, men det ligger i Forholdenes Natur, at saaledes maa det være. Der er ogsaa mange andre Ting, der gør, at de mere velhavende trods alle Bestemmelser kan komme til at flytte til en By, selv om Kommunalbestyrelsen maatte lægge dem nok saa mange Hindringer i Vejen. De kan købe sig eller bygge sig et Hus, det kan Fattigmand ikke. Alt det, jeg her har sagt, maa ikke betragtes som demagogisk Tale, men det beder jeg taget i Betragtning, naar det Spørgsmaal skal afgøres, om vi skal opretholde en Lovgivning af den Art, vi hidtil har haft, og som maaske kunde

være nødvendig i Krigstiden og nogen Tid efter Krigstiden, men som efter min bedste Overbevisning ikke er nødvendig i de fleste Byer, saaledes som Forholdene nu har udviklet sig.

C. F. Sørensen: Jeg vil gerne sige til det ærede 8de Medlem for 5te Kreds (Johannes Jensen), at den Forklaring, vi nu har faaet af, hvorledes de Ord skulde forstaas, som jeg opfattede som demagogiske, kan jeg tage for gyldig. Det er glædeligt, at der ogsaa indenfor det Parti, det ærede Medlem tilhører, nu er vundet Forstaaelse af de Vilkaar, hvorunder de fattige i dette Land lever. Det er jo altid glædeligt at høre Toner fra den Side, som man ikke har hørt før. Men naar det ærede Medlem talte om, at der af ham og hans Parti var ført et indirekte og efter hans Mening fuldkommen gyldigt Bevis for, at Restriktionerne hemmede Boligbyggeriet, idet han hævdede, at før Restriktionerne kom, var der Boliger nok, ogsaa Boliger til en billig Pris, hvorimod der efter Restriktionernes Fremkomst var Mangel paa Boliger, og de, der var, var til meget høj Pris, saa synes det, som om det ærede Medlem ikke har levet med paa Boligspørgsmaalets Omraade i hele den Periode, her er Tale om. Thi der er jo foregaaet Ting i den Periode, som fuldkommen har ændret disse Forhold. I København blev der før Verdenskrigen bygget Boliger til 6—7 Kr. pr. bebygget Kvadratmeter Etageareal, og naar det var særlig flotte Ejendomme, op til 8—9 Kr., men Prisen for almindelige Beboelseslejligheder har under og efter Krigsperioden, særlig efter, været oppe paa 13—14 Kr. pr. bebygget Kvadratmeter Etageareal. Det ærede Medlem maa dog vide, at naar de har været saa dyre at fremskaffe, skyldes dette ingenlunde Restriktionerne, men de stadig stigende Grundpriser. Det skyldes, om det ærede Medlem vil, den ændrede Arbejds løn, skønt det erkendes fra byggesagkyndig Side, at Arbejds lønnen ingenlunde spiller nogen væsentlig Rolle i Omkostningerne ved et Bygningskompleks. Det er ikke mindst Prisen paa Materialer, der gør, at Boligpriserne er blevet saa høje, saa det Eksempel, det ærede Medlem henfaldt til at tro var saa straalende og godt, er ingenlunde, som det ærede Medlem mente.

Det ærede 3die Medlem for 5te Kreds (J. Chr. Møller) gjorde en Bemærkning om, at man ikke kan lovgive for en enkelt By. Det er ganske ny Tale. Det har man nemlig gjort adskillige Gange før. Man har i dette